

„Праця“

Український просвітний тижневник в Бразилії виходить в Прудентополи кожного Четверга.

Передплата в Бразилії:

Річно 8\$000, піврічно 5\$000.
 Для Галичини річно 10 корон.
 Для України 5 рублів.
 Для Півн. Америки 2.50 дол.
 Для Канади 2.50 дол.
 Для Аргентини 6 пез.

ПРАЦЯ

„PRACIA“
 Jornal semanal para os
 Ukrainos no Brazil.
 Publica-se em Prudentopolis
 às Quintas Feiras.

Дрібні оголошення по 100рс. від стиха. Більші по 200рс. За всякі оголошення платить ся згори.

PRACIA
 Prudentopolis
 Paraná — Brazil

ВИДАВЦІ: Видавнича спілка.

„Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руське ми серце і віра руська“ — 3 Рус. пс. Маркияна Шашкевича.

Ми України до своєю
 В нас є сила Козаків!

Одинока Українська Часопись у Бразилії.

Не розлучать нас ні море,
 Ні межі чужих країв. Гимн ам. Укр.

Нещастя нашої Буковини.

Від одного американського Українця, що оглянув недавно Буковину, одержала часопись „Америка“ таку допись, яка і нам висвітлює багато.

В своїй дописі пише він так:

„Перебуваючи короткий час на Буковині, пробував я дістатися до Галичини, хоч до Коломиї. Але я натрапив на великі труднощі. Сейчас слідна польська шпигунська власть питає: Пощо? Зачим? Нащо? і т. д. Я отже й не показувався туди.

Відносини на Буковині невідрадні. Українське життя неначе завмерло. Кожний питає всякого чужинця, що буде з нами? Що думають з нами зробити? Чи нема виглядів на ратунок?... Серце краєть ся мені на згадку, що не мож нічого допомогти, але навпаки, треба держати замкнені уста.

Панове Румуни зовсім не вагалися завести тілесну кару по окупації Буковини. Бють не лише Українців, але й Румунів. Бувшого державного лісничого Купаренка вибили палками так, що слідуєчого дня з болю й стиду помер. Учителів силується підписати заяву, що вони вивчать ся румунської мови протягом 2 — 3 літ.

Життя, одіж і т. п. річи страшно дорогі для тих, хто платить коронами. Урядник навіть не може докупитися харчів. Кожний шукає якоїсь торгівлі або пачкарства, все спочиває на перекупстві, кожний бере тепер порукавичне, як давніше в Галичині, чого прецінь на Буковині давніше не було завважати.

Обстанова в залізничних возах понищена, шкіряні сідала зрабовані, шиби повибивані, вечером нема світла і, природно, нема огрівання. Коли хто пускається в дорогу, мусить зладити завіщання. Більша часть людей їде на возах, на даху, а це єсть злучене з небезпекою розбиття голови, коли залізниця переїздить через міст. Це однак не відстрашує людей від подорожі. Свічки, покривала на ноги (>бараниці<) і харчі треба брати зі собою в дорогу. Словом: не пізнаєте тепер Буковини. Сумно дивитися. Історія вернула століт в зад!

Раджу всім тим, що мають намір сюди вертати, остати покищо на місци і шанувати гроші, бо коли приїдете домів, то вперед Вас запитають, кільки Ви грошей зі собою привезли, а коли не будете мали грошей, то загалом ніхто не буде говорити з Вами. То ще нічо не значить, що за одіж мусите заплатити 4000 корон, бо вартости в грошах зовсім не знають.

Вісти з України.

Кінець галицького сойму.

Ухвалою варшавського сойму з дня 30. січня 1920 р. знесено краєвий сойм бувшого австрійського коронного краю Галичини і Володимирії з великим князівством краківським і князівствами Освенцімом і Затором, а компетенцію цього сойму перенесено на польський варшавський сойм. На місце давного краєвого виділу заведено тимчасовий самоуправний виділ, який знову приділено до галицької делегатури.

Варшавський сойм своєю ухвалою усмертив — трупа.

Український народ не має причини проливати сліз над усмертненням галицького сойму.

галицького сойму польським соймом і то саме під ту пору, як правно державна належність східної Галичини не є вирішена.

Українська місія при Ватикані.

Українська дипломатична місія при Ватикані під проводом о. Бона була принята Папою на авдієнції. При цій нагоді жертвував Папа 100 тисяч лірів і ліки для допомогою акції на Україні.

Із Кубані.

На місце розстріляного свого часу денкінцями голови Кубанської Національної Ради Ряболова, вибрано Українця Тимошенка. В своїй привітній промові підніс він, що Кубанці повстали для оборони своєї вітчизни проти ворогів з права і з ліва. „Ми зможемо довести у себе правительство, за яке постоить сам народ, а не таке, що опирається на штиках та нагайках“ — заявив Тимошенко.

Петлюра перегорює далі з Поляками.

Львівські часописи доносять з Варшави, що підчас останніх нарад з начальником польської держави, підніс Петлюра між іншими: справу безробітних українських функціонерів, справу політичних в'язнів і університетської української молодіжи. Цих самих справ доторкнувся також міністер Лівіцький на авдієнції у Пілсудського. Дальше доносять з Варшави, що Ізза відомих подій в Кам'янці, мав міністер Лівіцький 28. лютого авдієнцію у Пілсудського. Начальник держави запевнив, що поручив вже представникам влади, аби дали українському правительству відповідну сатисфакцію. Також повідомив Пілсудський, що на днях різпічнуться дальші праці польсько-української конференції Пілсудський доторкнувся ще справи самостійности української держави і зусиль українського правительства над скликанням конститuantи. Вкінці інформувався Пілсудський у голови дипломатичної місії з великим зацікавленням про думки поглядів прем'єра Мазепи на сучасне положення на Україні.

Арештоване Українських міністрів.

Арештування українських державних міністрів наступило на самовільний приказ міністра сільських земель шляхтича Мін...

Міністрів Лівіцького і Безпалка ведено вулицями міста під багнетами.

Всіх арештованих держано під сторожею і щойно по 24 г. днах звільнилих з арештовання.

З місій.

З різних українських місій доходить звістки, що зацікавлення українською справою серед закордонного громадянства і урядових сфер все більше зростає.

Французський уряд призначив окремого дипломатичного представника до паризької української делегації. Його завданням тримувати постійні звязки французького уряду з українською місією.

Поміч для України.

В Варшаві затрималися проїздом на Україну дві комісії: одна англійсько-американська „Сосайти Френдз“, друга американсько-жидівська. Перша з них в складі з 10 осіб (лікарів та санітарів) має на меті допомогу населенню України медикаментами, одягом та харчами. Секретар цієї місії Мр. Клейтон був прийнятий головним отаманом. Організація допомоги для України переводиться з ініціативи дипломатичного представника Української Народної Республіки в Вашингтоні Бачинського.

Петлюра має приїхати до Відня.

З Праги надійшла вістка, що тамошнє українське посольство одержало на днях від Петлюри з Варшави телеграму з проханням повідомити його жінку, що він в коротці приїде до Праги і Відня.

На Кубанщині.

На побережну Чорного моря в районі Туансе оперує 12,000 повстанців під проводом пор. Боблченка і президента кубанської ради Макаренка. Повстанці заняли Темрюк і ряд місцевостей таманського округу. Зорганізовано повстання в старопільській губернії. Державні уряди перенесено на Крим. На границі Кубанщини поставлено кордон кубанських відділів, які не пропускають денкінців. Збіглі добровольчої армії оповідають, що отаман кубанських козаків звернув ся до Денкіна з заявою, що не він тут паном, а ціла совітська Московщина.

Делегація Холшан у Польського міністра просвіти.

Дня 9. марця була у польського міністра просвіти та віроісповідань делегація селян з села Отрог, янівського повіту на Холмщині. Делегація жалувалася на важке по...

краєть ся мені на згадку, що не мож нічого допомогти, але навпаки, треба держати замкнені уста. Панове Румуни зовсім не вагалися завести тілесну кару по окупації Буковини. Бють не лише Українців, але й Румунів. Бувшого державного лісничого Купаренка вибили палками так, що слідуєчого дня з болю й стиду помер. Учителів сидується підписати заяву, що вони вивчать ся румунської мови протягом 2 — 3 літ.

Життя, одіж і т. п. річи страшно дорогі для тих, хто платить коронами. Урядник навіть не може докупитися харчів. Кождий шукає якоїсь торгівлі або пачкарства, все спочиває на перекупстві, кождий бере тепер порукавичне, як давніше в Галичині, чого прецінь на Буковині давніше не було завважати.

Торговля получена з великими коштами, а в додатку не мож її розвинути, як довго залізничі шляхи не будуть управильнені. Бракує льокомотив, вагонів і т. д. Щоб дістатися з Букарешту до Черновець, на це треба 24 годин або й більше часу. Щоб дістати місце в вагоні, треба мати щасте.

зає санітаріями, кимже ви привезли, а коли не будете мали грошей, то загалом ніхто не буде говорити з Вами. То ще нічо не значить, що за одіж мусите заплатити 4000 корон, бо вартости в грошах зовсім не знають».

Вісти з України.

Кінець галицького сойму.

Ухвалою варшавського сойму з дня 30. січня 1920 р. знесено краввий сойм бувшого австрійського коронного краю Галичини і Володимирії з великим князівством краківським і князівствами Освенцімом і Затором, а компентенцію цього сойму перенесено на польський варшавський сойм. На місце давного кравового віділу заведено тимчасовий самоуправний віділ, який знову приділено до галицької делегатури.

Варшавський сойм своєю ухвалою усмертив — трупа.

Український народ не має причини проливати сліз над усмертненням галицького сойму.

А все таки акт польського сойму про знесення галицького сойму єсть актом безправа.

Галицький сойм і краввий віділ знесла посторонна сила, не питаючи про волю галицького населення. Компентенцію галицького сойму перенесено на польський варшавський сойм, на який український народ Галичини не має ніякого впливу. Знесення галицького сойму й перенесення його компентенцій на варшавський сойм є анексією

Львівські часописи доносять з Варшави, що підчас останніх нарад з начальником польської держави, підніс Петлюра між іншими: справу безробітних українських функціонерів, справу політичних в'язнів і університетської української молодіжи. Цих самих справ доторкнувся також міністер Лівіцький на авдієнції у Пілсудського. Дальше доносять з Варшави, що ізза відомих подій в Кам'янці, мав міністер Лівіцький 28. лютого авдієнцією у Пілсудського. Начальник держави запевнив, що поручив вже представникам влади, аби дали українському правительству відповідну сатисфакцію. Також повідомив Пілсудський, що на днях різпичнуться дальші праці польсько-української конференції Пілсудський доторкнувся ще справи самостійности української держави і зусиль українського правительства над скликанням конституанти. Вкінці інформувався Пілсудський у голови дипломатичної місії з великим зацікавленням про думки поглядів прем'єра Мазепа на сучасне положення на Україні.

Арештоване Українських міністрів.

Арештування українських державних міністрів наступило на самовільний приказ комісара для східних земель шляхтича Мінкевича, без відома вистих цивільних і військових польських властей.

Арештування наступило під претекстом „обиди“ Мінкевича, якої мнимо мав допуститися през. міністрів Мазепа тим, що не прийняв його на авдієнції. Президент мін. Мазепа приїхав був до Кам'янця інкогніто, не приймав урядово нікого, отже й Мінкевича не прийняв.

ція допомоги для України переводиться ініціативи дипломатичного представника Української Народної Республіки в Вашингтоні Бачинського.

Петлюра має приїхати до Відня.

З Праги надійшла вістка, що тамошнє українське посольство одержало на днях від Петлюри з Варшави телеграму з проханням повідомити його жінку, що він в коротці приїде до Праги і Відня.

На Кубанщині.

На побережну Чорного моря в районі Туансе оперує 12,000 повстанців під проводом пор. Бобліченка і президента кубанської ради Макаренка. Повстанці заняли Темрюк і ряд місцевостей таманського округу. Зорганізовано повстання в старопільській губернії. Державні уряди перенесено на Крим. На границі Кубанщини поставлено кордон кубанських відділів, які не перепускають денікінців. Збігці добровольчої армії оповідають, що отаман кубанських козаків звернув ся до Денікіна з заявою, що не він тут паном, а ціла совітська Московщина.

Делегація Холщан у Польського міністра просьвіти.

Дня 9. марця була у польського міністра просьвіти та віроісповідань делегація селян з села Отрог, янівського повіту на Холмщині. Делегація жалувалася на важке положення українського населення, на поневірку його національних та релігійних почувань (церкву в селі насильно вихрестили на костел і т. д.)

Міністер поручив з цією справою звернутися делегатам до тамошнього старости. Одначе делегати заявили, що на всі жаби та домагання відповідав староста, що ва-

М. Гоголь.

Тарас Бульба.

(ПОВІСТЬ).

1)

I.

— А обернись лишень сину! Який-же ти смішний! Що се на вас за дивні піддяски? І так всі в академії ходять?

Такими словами пострічав старий Бульба двох синів своїх, що вчилися в київській академії і приїхали додому до батька.

Сини щойно позлазили з коней. То були два здорові юнаки, що дивилися ще зпід лоба, як недавно випущені семінаристи. Іхні дужі, здорові обличчя були покриті першим пухом волосся, до якого ще не торкалась бритва. Вони були дуже збентежені привітом батька і стояли нерухомо, потушивши очі в землю.

— Сійте, сійте! Нехай я роздивлю вас гарненько, — промовляв старий далі, повертаючи їх. Які-ж довгі на вас сити! Ну, тай свити, свити! Таких свит ще й на світі не бувало. А побіжки по котрий з вас! Я побачу, чи не гепнеть ся він об землю, запутавшись в доли.

— Не смій ся, батьку, не смій ся! — сказав нарешті старший син.

— Дивись лишень який бундючний! А чом би не смігнись?

— Так, хоча ти мені й батько, а як будеш сміятись, то, їй — Богу, побю!

— Ах ти, сякий-такий сину! Як? ... Батька?... — сказав Тарас Бульба, оступивши з дива кілька кроків назад.

— А хочби й батька. За обиду не позважаю на нікого.

— Як-же ти хочеш битись зо мною? Хиба на п'ястуки?

— Та вже як попадеться ся.

— Ну, давай, на п'ястуки! — говорив Бульба, засукавши рукави. — Побачу я, що ти за чоловік в д'ястуці!

І замість привіту по довгій розлуці, почали, батько й син насажувати один одному стусанів в боки і в крижі і в груди, то відступаючи й оглядаючись, то знову наступаючи.

— Дивіть ся, люди добрі! Здурів старий! Зовсім в глузду зсунув ся! — говорила бліда, худощава і добра на виду мати, що стояла біля порога і не встигла ще обняти коханих дітей своїх. — Діти приїхали до дому, більш як рік їх не бачили, а він вигадав незнать що: на п'ястуки битись!

— Та він славно беть ся! — сказав Бульба, зупинившись. — Їй Богу, гарно, — говорив він далі, поправляючись трохи, — так, що й не дуже пробуй. Добрий козак буде! Ну, здоров сину! Почоломкаємось!

І батько з сном стали цілуватись. —

Добре, синку! Отак тузуй всякого як мене тузував; нікому не спускай! А все-ж таки убрание на тобі смішне; що се за мотуз висить? А ти, бейбас, чого стоїєш з опущеними руками? — говорив він, обертаючись до молодшого. — Що-ж собачий сину, не побеш мене?

— Он ще що вигадав! — говорила мати, обнимаючи між тим молодшого. — І лізе таке в голову, щоб рідна дитина батька била! Та невже-ж і до того тепер дитина молода, проїхала таку дорогу, втомила ся... (тій дитині було двацять літ з накладом і рівно сяжень росту). Йому би відпочати, похарчувати чогонебудь, а він сидує його битись!

— Е та ти — мамин мазунчик, як я бачу! — промовив Бульба. — Не слухай, синку матері: вона нічого не знає. Які вам пестощі? Ваші пестощі — чисте поле та добрий кінь: от ваші пестощі! А бачите отсю шаблюку? От ваша мати! А те все бридня, чим набивають вам голови: й академія і всі ті книжки букварі і філософія, і все те: ка-зка-шо — начхать мені на те!... Тут Бульба припечатав таким словом, що й переказати сором. — А от краще я вас сього-ж тижня виряджу на Запорожжя. От де наука! От де ваша пікола; тільки там ви наберете розуму.

— Лиш один тиждень бути їм в дома? — промовила, жалуючись, із слеза-

ми на очах, худощава стара мати. — І не доведєсь їм, бідним, погуляти і мені не доведєсь надивитись ся на них!

— Годі, годі глосити, стара! Не на те козак, щоб воловодитись з бабами. Ти би сховала обох під спідницю тай сиділа-б на них, як квочка на яйцях. Йди лишень, йди та швидко покладь нам на стіл усього, що там є. Та не треба пампушків, медяників, маківників і прочих пундиків; тягни нам цілого барана, козу давай, меду сороклітні! Та горівки білий усього, не той з приагами, не з родзинками та всякими витрибеальнями, а чистої пінявої, щоб грала й вкелотіла як скажена!

Бульба повів своїх синів в комнату, звідкіль моторно вzbігли дві дівчата-намічки в червоних намістах, що прибирали комнату. Вони, мабуть, налякалися приїзду павичів, котрі не любили дарувати нікому, або, скорше хотіли додержати дівочого звичаю: крикнути і мотнутись прозогом, побачивши мушину, й відтак довго закривати ся рукавом від сорому.

Комната була прибранна по смаку того часу, що живі спомини про нього остали ся тільки в пієнах та народних думах, яких уже не співають на Україні сліпі кобзарі, тихо побренькуючи на бандурі перед гурмою народа, — по смаку того боевого тяжкого часу, коли на Ук-

ни мусять перейти на латинське, коли хочуть якої небудь допомоги від уряду, інакше всі погинуть з голоду.

Вислухавши цієї заяви, відповів міністер дуже енергично, що делегація це „агітатори, арештувати вас“.

Делегати однак не злякалися погрози, а тільки спокійно заявили, що вони вислані населенням Холмщини не для якоїсь агітації, а тільки заступати їхні животні інтереси, за які ціле населення Холмщини може постояти.

Школи на угорській Україні.

За згодою директорії позволив шкільний відділ завести при ужгородській учительській семінарії VII. і VII. класу народної школи. Хто має свідоцтво із VI. класу народної школи може бути прийнятий до VII. класу. Ученики по скінченню VII. поступають до учительської семінарії.

Українське шкільництво в Бесарабії.

Румунський уряд асигнував 8 мільонів на українські школи в Бесарабії. В Хотині в столиці повіту, де більшість населення становлять Українці, має повстати український лицей.

Осідок українського правительства.

Міністер закордонних справ України, Андрій Ливицький, котрий недавно відвідав Україну і розмовляв з прем'єром Мазепою і іншими українськими міністрами, заявив в Кам'янці таке:

„Українські війська займають тепер територію довкругу Могилева Ямполья, Брацлава і Балти. В тім остатнім місті, що знаходиться на лінії Одеса — Київ, знаходиться осідок правительства Української Республіки. В короткім часі це правительство має перенестися до Могилева. Людність витає українські власті з одушевленням і дає все потрібне до війни. Військо і цивільне населення очікує нетерпеливо прибуття свого улюбленого героя, генерала „Петлюри“.

УКРАЇНЬКА КАТОЛИЦЬКА КАТЕДРА В КИЇВІ.

Митрополит гр. Андрей Шептицький прислав одному українському священикови в Америці лист, в якому дякує йому за жертву в сумі 10.000 корон, котру то жертву він вислав до Києва на будову української грецько-католицької катедрі.

З достовірних джерел довідуємося, що в Києві розвивають вже свою працю СС. Василіянки з Галичини.

ВСЯЧІНА.

Египет і Судан проголосили незалежність.
П'ядесят двох послів египетського Правдавчого Зібрання зійшлося в домі Саїд Закляуль паши, який стояв на чолі египетської мирової конференції в місті Парижу і там ухвалили проголосити маніфест незалежності Египту і Судану.

В резолюції підноситься сильний протест проти англійського протекторату.

Румунія почала переговори з більшови-

ставі вістий, які тут наспіли з Горішнього Шпреска, що у Варшаві і інших частинах Польщі вибухнуло большевицьке повстання.

Англійці заняли Царгород.

Daily Telegraph подає, що сухопутні і морські англійські війська заняли Царгород.

Англійці можуть виїхати з Росії.

В Росії урядово оголошено, що на основі договору між Англією і совітською Росією, англійські горожане з виїмком тих, що поповнили важкі злочини, можуть повернути до своєї вітчизни.

Румуни йдуть слідами Поляків.

З Чернівців доносять, що румунська краєва влада розв'язала Український Національний Союз в Чернівцях. За причину подають, подібно як Поляки, таємні зносини Українців з большевиками. З осібна, зносини з Раковським.

Норвегія приступила до Союзу Народів.

З Християнії подають, що король підписав на днях документ, який затверджує приступлення Норвегії до Союзу Народів.

Поляки і Фінці дійшли до порозуміння.

Остаточно дійшло до порозуміння межі польськими і фінськими представниками в справах що відносяться до границь, торгівлі і промислу.

Тепер розпочнеться конференція межі Поляками і латишськими делегатами з метою досягнути такі самі успіхи. За цим пійдуть наради з Румунією, а щойно опісля всі 4 народи будуть пересправляти разом, щоби предложити советам спільні пляни.

Українська советська республіка вислала до Варшави заяву, що це єдине правительство, яке має право підписати мир в імені тієї території.

Голяндська королева видала декрет в справі бувшого німецького цісаря.

Голяндська королева видала декрет, який оголошено, і яким признано бувшому німецькому цісареві право замешквання в Голяндії.

Американці нашли рідну сестру царя.

Американський Червоний Хрест віднайшов велику княгиню Ольгу, рідну сестру небищика царя Николи. Це епохальне відкриття поповнено в Новоросійську, як о цім повідомлено часописи з головної квартири Американського Червоного Хреста. Вона має 38 літ. Що сталося з її чоловіком і двома дітьми невідомо. Вона проживала в возі тягарового поїзду на території занятій большевиками. Хоть сама одіта в лахмітте, вона помагала всіми способами утікачам, яких знаходиться велике число в місті.

Антанта відмовила признати незалежність Сирії.

Правительства Англії і Франції повідомили князя Фейсала, сина короля Геджасу, що вони не можуть признати рішення конгресу в Дамаску, який проклямував незалежність Сирії і покликав князя на короля. Самого князя запрошено до Європи, щоб він особисто представив свою справу.

Гр. Тишкевич виїхав на конференцію Аліантів до Сан Ремо, щоб узискати узнання незалежності України.

На Шлеску розгорілась завзята боротьба.

В Югославії большевики ростуть.

Найновіші телеграми доносять, що мі-

1834! Покищо не друкуємо цього виказу, а перше віднесемося о дозвіл дотичних властей.

Наші інформатори заявляють, що виказ цей неповний, бо в Бугшопах померло далеко більше осіб, бодай чи не 2500!

Про брак всякої докладної евіденції нехай свідчить це, що референт полонених — щойно з „Впереду“ перелисував імена небіщиків в цілях евіденції!... От знова доказ культури ляцької.

Мировий договір знова відкинено.

двацять один сенаторів остало вірних Вілсонови та не спасли договору.

Сенат Злучених Держав відкинув пораз другий мировий договір з Німеччиною і відіслав документ назад президентови Вілсонови з заявою, що потвердити його не можна. Це сталося пораз другий, що Сенат відкинув мировий договір, привезений президентом з Парижа. Тоді відкинено 41 голосами проти 51 голосів Цим разом в часі голосування 49 голосів впало за ратифікуванням а 35 голосів проти, значиться не ставало всего тільки 7 голосів потрібних до двох третин, яких вимагає конститутція.

Дальше Сенат і Палата Мослів мали занятися предложенням, яке має оголосити коротко, що війна поміж Німеччиною і Злученими Державами скінчена.

Після загального погляду мировий договір вже ніколи не появиться на столі перед Сенатом.

Відкинене мирового договору Вілсона Сенатом збулось дня 19. марця с. р.

Турки готові до борби з аліянтами.

Провідники всіх турецьких націоналістів від Азербайджану до Палестини видимо злучилися до спільної боротьби проти аліянтів, коли ті схотілиб накинати Туреччині некорисний мир. Разом з Турками станули Араби і Курди і вони готові силою спинити всякий мілітарний рух антанті, спрямований в цілі поділу краю. Весь цей рух виглядає радше на політичний чим релігійний.

Турецькі дневники отверто пишуть, що аліянти не можуть вислати достаточного числа війська, щоб силою перевести свої поста-

В Тракії почалося велике національне повстання Турків під командою полковника Жарра. Він заняв місто Адриянопіль і голосив там незалежне національне правительство.

З Бразилії.

З Ріо доносять, що нема дня, знайдено бомби по різних пекарнях.

Сенатором з Ріо Гранде до Суль но п. Веспусія де Абрев.

В Ріо має збутись нарада, в котрій мають участь представителі всіх станів Бразилії.

З Багіу доносять, що місто потерпіло го шкоди з причини виліву ріки. Давні станції наново організуються.

Доходять вісти, що ряд паранський має оподаткувати герву.

П. В. Пурець з Прудентополіс од лист від свояків з Галичини. Лист пише 26. XII м. р. Досі видніє на коверті пара ляцька. З листу мож довідатись, що гаразд нашим братам під культурним панованем. Дорожнеча на сі часи така. Чоботи коштують 1.000 кор. — у 2.000 — кінь, або корова 8.000 — віз — корець пшениці 1.200 — жита 800 — ячмінь, овес, гречка 600 корон. Урожай сцями був мізерний.

Наша Редакция одержала лист від Водяного з Лягру, який одержав зі свого краю. Лист потверджує, що там бідно, жнеча, ріжні пошести.

Дури - „Світови“ в розвагу.

Від якогось часу бісять ся польські сописи на „Працю“, що не грає в їхню думку а противно розтвиряє людям очі ляцьку теперішню перфідну політику. Вірикальної „Газети Польської“ до найгіршого большевицько-жидівського дури та горлають на всі заставки. Плян замилити Українцям бразилійським, щоб таки могли зловити деяких на підданство польське, щоб голосити цілому світові, що Українці всі хотять позістатися опікунчими крилами Польщі. Пускають хню у своїх часописях, що Польща поїде до України, що там вже згода, щоб прийти тим чином до себе Українців. А тимчасом як доносять часописи, они як нищили і дальше нищать Україну. Про їх розвірячі вчинки історія колись гарнійше каже. Знаємо ми досі, що чверть мільйона вже вигубили і то самих свідоміших патріотів, щоб собі запевнити панство в Галичині. Людоїди показують менше звірств, як ширителі культури ляцької. Бісять ся та казять ся на „Працю“, що она після певних інформацій, які дає, розкриває людям очі, що то є ворог і що значить братати ся з ним. Присвіт понтагроський в останнім числі вже озлобив ся на „Працю“, що на Польщу ворогом України. Замість розумно відповісти або доказати свої

тицький прислав одному усе своє кому священникови в Америці лист, в якому дякує йому за жертву в сумі 10.000 корон, котру то жертву він вислав до Києва на будову української грецько-католицької катедрі.

З достовірних джерел довідується, що в Києві розвивають вже свою працю СС. Василянки з Галичини.

ВСЯЧИНА.

Египет і Судан проголосили незалежність. П'ядесят двох послів египетського Правдовчого Зібрання зійшлося в домі Саїд Заклюль паші, який стояв на чолі египетської мирової конференції в місті Парижу і там ухвалили проголосити маніфест незалежності Єгипту і Судану.

В резолюції підноситься сильний протест проти англійського протекторату.

Румунія почала переговори з більшовиками.

Мирові переговори поміж Румунією і більшовиками мали початися в четвер (11. марта) в Дорна Ватрі, на Буковині. Румунія має поставити домагання сейчасово забрання советських армій з над границь Румунії і відновлення торговельних взаємин поміж обома країнами.

Большевицьке повстання в Польщі і Варшаві. Півурядове бюро Вольфа доносить на під-

велику княгиню Ольгу, рідну сестру нещасливого царя Николи. Це епохальне відкриття поповнено в Новоросійську, як о цім повідомлено часописи з головної квартири Американського Червоного Хреста. Вона має 38 літ. Що сталося з її чоловіком і двома дітьми невідомо. Вона проживала в возі тягарового поїзду на території занятій більшовиками. Хоть сама одита в лахмітті, вона помагала всіми способами утікачам, яких знаходиться велике число в місті.

Антанта відмовила признати незалежність Сирії.

Правительства Англії і Франції повідомили князя Фейсая, сина короля Геджасу, що вони не можуть признати рішення конгресу в Дамаску, який проклямував незалежність Сирії і покликав князя на короля. Самого князя запрошено до Європи, щоб він особисто представив свою справу.

Гр. Тишкевич виїхав на конференцію Аліантів до Сан Ремо, щоб узискати узалежності України.

На Шлеску розгорілась завзята боротьба. В Югославії більшовики ростуть.

Найновіші телеграми доносять, що між Польщею, а Україною прийшло до згоди. На яких умовах, та чи се правда час покаже. Впрочім вже много писано про се.

1834 трунів в Берестю!

Львівський „Вперед“ пише:

В своїм часі ми оголосили 684 імен померших Українців в таборі в Берестю (Бугшопи).

Сьогодні дістали ми поіменний виказ померших в Бугшопях, який дійшов до числа

раїні почали розгравати ся герці і битви за унію. Все було чисто вмазано барвистою глиною. На стінах — шаблі, нагайки, сітв на птахів, неводи, і зброя майстерно вироблений ріг на порох, золота уздечка на копа, пуга з срібними бляхами. Вікна в комнаті були маленькі, з круглими, тьмавими шибками що подібуються нині тільки по старинних церквах; крізь них годі було дивити ся, не піднявши кватирку. Вікна і двері були обведені червоними обводами. На полицях по кутках стояли збани, бутельки і фляшки з зеленого й синього скла, всякі срібні кубки, позолочувані чарки різної роботи: венеціанської, турецької, черкеської — занесені в комнату Бульби ріжними дорогами через треті руки, що нерідко дучало ся в ті ліцарські часи. Берестові лави довкола цілої комнати; під образами в передньому куті величезний стіл; широка ніч із запічками, уступами й виступами, покрита нестрими кахлями, — все те було дуже знакове нашим двом юнакам, що приходили до дому що року на вакації, — приходили тому, бо в них не було ще своїх коний, і тому, що не було звичаю позваляти школярам ізлити верхи. В них були тільки довгі чуби, за котрі мав право поемикати їх кождий козак, що носив уже шаблю. Аж тепер, коли скінчили академію, післяв ім Бульба пару молодих лошаків із свого табуна.

(Дальше буде).

Діточий куток

ЛЮБИ ДІТИ ЧИТАЙТЕ СЕ, АЛЕ КІЛЬКА РАЗ І ЗАДЕРЖІТЬ СЕ В СВОЇЙ ПАМ'ЯТІ.

Задумав взяти Данило доньку угорського короля за жінку для свого сина Льва, і в тій цілі виїхав на Угорщину, полишивши дома жінку і брата свого Василька. Сватане се якось не вдалося, а коли Данило бавив ся в Угорщині — сталося велике нещасте.

На нашу землю, на тихі наші села прийшли Татари. Грізною хмарою посунула орда татарська на щасливий наш край, все руйнуючи на своїм шляху: цілі міста рівнали з землею, вирізували цілі села, гнали в неволю тисячі людей. Вертається князь Данило з Угорщини — і бачить повну руйну. Міста попалені люди ховають ся по лісах, по яругах. Хотів Данило припочити в місті Берестові, але від смороду людських та кіських трунів неможливо було підступити близько. Сум великий обгорнув Данила. Що робити? Велика сила Татар, тяжко з ними боротися.

Сяк-так привів до порядку Данило галицьку землю, як тут хан татарський

Вілсона Сенатом зумовив дати марця с. р.

Турки готові до борби з аліянтами.

Провідники всіх турецьких націоналістів від Азербайджану до Палестини видимо злучилися до спільної боротьби проти аліантів, коли ті схотілиб накинати Туреччині некорисний мир. Разом з Турками станули Араби і Курди і вони готові силою спинити всякий мілітарний рух антанти, спрямований в цілі поділу краю. Весь цей рух виглядає радше на політичний чим релігійний.

Турецькі дневники отверто пишуть, що аліянти не можуть вислати достаточного числа війська, щоб силою перевести свої постанови. Вони подають за примір аферу Д'Анунція, що кепкує собі зі всіх приказів аліантів, які зовсім безсильні приневолити його до послуху. На всякий спосіб — так пишуть турецькі часописи, чеснійше потерпіли погром в полі, як спокійно дивитися на поділ рідного краю поміж європейськими державами.

прислає послів: »Віддай Галич добром. А не віддаси — візьму силою... Гірко Данилови було те чути, але: »Не віддам, каже, Галича, лишне сам поїду до хана татарського і може якось з ним умовляю ся«. І поїхав. Сором було християнському князеві їхати на поклон до поганого Татарина — та щож... нічого робити.

Хан ласкаво прийняв Данила: йому подобало ся, що от такий слашний князь а сам приїхав поклонити ся... І видав хан грамоту, в котрій прирікав, що не буде Галича займати і війська свого проти него вислати. Вернув ся Данило до дому і почав далі робити порядок в своїй землі, але думки про увільнене з під татарського ярма все-ж не кидав.

В ті часи велику силу мав папа Римський; колись так було, що по слову його князі й королі й царі війну считали, мир робили, послали військо Єрусалим добувати — і се звалось »робити хрестоносні походи«. От і надумав Данило — чи не скликав би папа такого хрестоносного походу і на Татар. А надумавши Данило вислав своїх послів до папи Іннокентія, а папа своїх до Данила. Папа ніби й згоджував ся на думку Данила, але очевидно не був в силі зирити королів західної Європи до такого походу та тільки проволікав справу, вимагаючи від православного Данила, аби він прийняв католицтво. Ждав, ждав Данило вій-

та голають на всі заставки. Пліяні замилити Українцям бразилійським щоб такі могли зловити деяких на підство польське, щоб голосити цілому ви, що Україні всі хотять позістан опікунчими крилами Польщі. Пускають хню у своїх часописах, що Польща приймає Україні, що там вже згода, щоб примитим чином до себе Українців. А тимчасом як доносять часописи, они як нищять і дальше нищать Україну. Про їх розвірячі вчинки історія колись гарнійше каже. Знаємо ми досі, що чверть мік вже вигубили і то самих свідоміших патріотів, щоб собі запевнити паннє в Галичині. Людоїди показують менше звірств, як ширителі культури польської. Бісять ся та казять ся на »Працю« що она після певних інформацій, які жує, розкриває людям очи, що то є з род і що значить братати ся з ними. рисвіт понтагроський в останнім числі же озлобив ся на »Працю«, що називає Польщу ворогом України. Замість розумно відповісти або доказати свою »Світ« задля браку аргументів пускає лайне — голословні на попів. Щосварлива перекупка, коли її брак аргументів до оборони, чіпаєсь за свиту і мимікокінчує свою сварку. Щоб примилити подурити називають навіть Українців по тимами. Вирізалосьте все свідоме наше, вивішали і голодом заморили найліпших синів України, а тепер в Парижі і в державах ристе під Україною і кажете ми вам побратими? Ту кричите, що помагаєте Україні, а конфіскуєте, чи попра-

ська західного, бачить, що з того не буде дива — та й віддалив від панських пселів.

Але так через три роки помирились король Данила з папою і видав в 1253 році булю до всіх християнських королів, закликаючи їх до хрестоносного походу проти Татар, а Данила вислав своїх послів, надавши йому князеві титул короля. Данила на тім королівським титулі дуже не лежало і він не хотів його навіть брати бо не бачив наслідків з тої булі, та польські князі Болеслав і Земовит клонили Данила приймити ту честь і в 1255 році в місті Дрогоичині папський посол Оніз коронував нашого князя. Було ся се тихо, мирно бо наш князь не хотів великої пишності, з'їздив і зважи ся опісля того Данило королем руським.

III

Гай-гай скільки те води утекло, скільки змін зайшло над нашим краєм часів короля Данила! Треба сказати, після нього не було вже так добре руській землі і все слабшало й, спали українські князі, а коло них зростала й міцніла Литва, котра врятувала ся з Україною в одно кінство.

(Дальше буде)

Зберіть лепти на українські сироти Галичини!

Чи пили Ви коли каву з української фабрики?
Зайдіть до Григорія Кушиїра кольонія Шавієр да Сільва — Папандуа С. Катаріна.
 Там дістанете: каву палену найліпшої якості — без домішок ароматичного запаху в фабриці „ІТАЙО“.
Kuchnia Gregorio Colonia Xavier da Silva
 corr. Papanduva S. Catharina.

Адвокат
Dr. TRASYBULHO LINS-FILHO,
 у прудентополі.
 Приймає всякі справи цивільні, гандлеві, кримінальні. Виготовляє інвентарі, арроляменти і прочі всякі справи входячі в обсяг адвокатури. Ітересанти най удають ся до п. Вас. Лопатюка. Памятайте о сім, що всякі справи предкладаєте в українській мові.
 Канцелярія містить ся:
Hotel Victoria — Prudentopolis.

Позір! — Позір!
ЛІНІЯ ІВАЇ І ОКОЛИЦЯ!
Linha Ivahy — Prudentopolis — Parana.
ОЛЕКСА МАРТИНЕЦЬ.
 Поручаю всім Українцям мій новостворений склеп. Найдешевші товари споживчі, знаряди до ужитку домашнього. Купую збіже герву і всякі продукти кольоніальні. Чого Вам потреба, купите і будете вдоволені. Жаден Українець не може оминати, а іти до свого Українця.
Alexandre Martynec.
 Ivahy — Prudentopolis — Parana.

Найбільший український склеп в Прудентополі
Василя Войтовича.

Продаєть ся по ціні уміркованій. Одинока фірма, яка вдєволить Вас за Ваші гроші! Вступіть і переконайте ся, бо то не коштує нічо.

Більший вибір найріжнородніших матерій, наймодніших кольорів к а с е м і р и, коців, готових убрань, чисто-вовняних пал, полотна, хусток, стяжок, капелюхів солом'яних і сукняних, ниток до шиття, вишиваня і ручних робіт, зимових шалів, перфум, перфумованого мила, скла, начинь кухонних, зеліза, машин до шиття, пороху, шроту, фугетів, славної пасти „Фаворіта“ і шнурівок; книжок, та приборів шкільних.

НАПИТКИ КРАЄВІ І ЗАГРАНИЧНІ.

На складі завсїгди: хміль, олій до фарб, свїчки мїльові, а подостатком муки найліпших марок, соли грубої, меленої і рефінованої столової; Sal Glauber, Sal amargo, нафти, тютюну, рижу, цукру, фарини кукурузяної і мандькової, фасолі, кави зернятими, незрівнаного смаку паленої і чай з Індій.

Завсїгди свїже насїне.

Продаю всім, з моєї власної цегольні ЦЕГЛУ, яку узнано за найміцнішу, найлекшу і найпрактичнішу до мурованя; ЧЕРЕПИЦЮ: витревалу, найменшої ваги, а найсильнішу. Скуповую на велику скалю герву та иньші краєві продукта.

Посїдаю велике і рівне подвірє на заїзд, а на случай потреби просторий, супокійний нічліг.

Wasilio Wojtowycz
 Prudentopolis, Parana, Brazil.

рабуєтє, що можете! По такім поступованню хто зможе вірити вашій перфїдї? Як ви помагаєте Україні, се найліпше свїдчатє ваші розбої на нашій землі.

Як ви і в Парижі помагаєте Україні, нехай послужать парижські часописи. В 18. ч. „Россія“ один Поляк, правдоподібно Патек, так інформує свїт про Україну: „Україна, се чисто австрійсько-німецька видумка. Як щоб повстала Україна, то вона явиласьби такою пекучою небезпекою для нас, що ми ні на хвилинку не завагали би виступити проти неї і піддержати евентуально Росію проти Українців“. Щодо Петлюри то так виражаєсь: „Петлюри ми ніколи не трактовали як політичного діяча. Ми дивились на него тільки як на вожда банди, яким можна добре покористуватись в борбі з большевиками“.

Ось і маєте Українці „побратимів-ляхів“ і їх єдину традиційну політику. Чи дійсно не перейшли Юду своїм поступованем. Тут цілуватися хочуть з побратимами, а тут зраджують гірш Юди Іскарїота. О Юди, Юди!! Єще хочете, щоб хто повірив сему народови, що від початку нашої історії провадив і провадить досі ту саму перфїдню юдину політику?! „Не здурив аптикаря шалабастром“. Ви хочете і тут милити нам очі?! дури-Свїтику, навчай свою жидівсько-большевицьку партію а не Українців! Учи своїх згоди, бо вже і в Бразилії маєте аж три партії!..

Що до германофільства, то справа так стоїть: Німці мають з вами рахунки і ми маємо. Як вони Вас будуть бити, ми за вами плакати не будемо, а як ми, дасть Бог колись, то вони також не прослезять ся. От і наша приязнь. Бо в нас таке співають:

„Ми гайдамаки, ми всі однакі
 Ми ненавидим ляцькоє ярмо
 Йшли діди на муки, підуть і
 [правнуки
 За народ жите свое дамо!“

Не тіш ся враже, сотня поляже,
 Тисяч натомість стане до борби...

От в чім ми однодушні з Німцями. А ми Німця не дуже чого маємо бояти ся, бо заки вони вас з'їдять, ми до сего часу можемо вже стати народом таким, що і вони нас не проковтнуть, як і підчас своєї інвазії на Україні не дали ради а вдаврилися. Те, що они війни не виграли, се спрочинила задирка з Україною. Але дури-Свїтку не журись за наше германофільство, а радше стережи бразилійської Польщі від неї. От дивись — жондова часопись Польщі у Бразилії є „Газета Польска“. А хто її видає? Чи не видає Німець Оттон фон Кален? Бачиш: жонд копнув „Поляка“, копнув і Тебе дури-Свїтку а взяв Німця! Хтож проте германофіль?! Но сам розсуди!! В цїлій Польщі бразилійській нема чоловіка, котрий би міг ужондову часопись видавати аж мусить Німець!! Дивись, який германофільський Ваш жонд. Отже не закидай германофільства тим, що його не мають а допильную радше, щоб його не було у Твоїй хаті, коли уважаєш се за так великий злочин, який нам закидаєш. Ти повинен бути вдячний для Німців, колибись мав шляхотне серце. Они Польщу Тобі збудували і відбили від Москаля. Щоби Ви мали навіть і в Куритїбі, як би не сей Німець, якого Ви так дуже ненавидите, а який за Вас і від „Праці“ троха обїрвав! Але що то Полякам говорити про вдячність!.. Ви і Україні завдячуєте не одно а тепер так єї відва-

дурак, неотесаний, хахол і т. д. Його міряли як раз тією мірою, що Ви мене мірите: тим, що він мав у кишені. А позаяк він нічого не мав, то його вартости просто не розуміли. Бо він також провадив справу «язиком і пером а не ділом», як то Ви яєно виразились!

Далі: Чому я не зробився й досі президентом Парани, а волочуся по наших бідних кольоніях та працюю за марний грїш. По Вашому так: має чоловік освіту, гонї, де мягкий пиріг, та не мороч людям голову, дай нам спокійно та по патріотичному опікуватись меншим братом.

Воно трохи й правда. Але тут умїшалась, бачте, одна річ, котрої Ви, вибачте знов не розумієте і котра вимагає ширшого пояснення! Ось послушайте.

Коло двох тисяч літ тому назад появилсь в жидівській землі чоловік, що був Спшом Божим. Він вирієкає всіх радостей життя і лише проповідував любов між людьми. Був він принадної вдачі, і запевняє, коли-б був захотів, то досягнув би в панів високих посад. Але він волів приставати з бїдаками, які за ним ходили гурмами. Панам то не подобалось. А ще більше не злюбили його це вендарї, перекупки, що зі своїми товарами заїзали аж у церкву! Нарешті їх захланисть та ошущство так йому доневлі, що він узав добрий мотуз і вшмагав їх по плечах і перевертав ім столи з грїшми. А, при тім назвав їх твердіше, ніж я! Візьміть евангелїє і почитайте: Ієус Христос сказав, що дім Отця мого є для молитви, а ви (вендарї)

Я розумів і розумію силу і значіння освіти. І коли я побачив, що така велика кольонія як Rio Claro, де рахують Українців на 8 тисяч душ — коли така кольонія не мала ні одної школи — кажу правду мені волонсья подерлось до гори!! Я думав (думаю і тепер!) кїлько-ж то ослів росте на тїй кольонїї! кїлько-ж то ослів виростуть пишні польські доктори! І я хотїв жертвувати мої найкращі літа, живучи майже завше на пів голодний, привести людей до порозуміння такої важної справи, як освіта. Я думав, ми станемо на тверді ноги і зєднає більший грїш. А там далі до міста і будемо мати свою, вигодовану хлопським хлїбом інтелїгенцію... Не судилося, і в тім є головна вина вендарів. Я зробив, що міг.

Думаю, що Вам тепер ясно, що таке ідеалїзм і до чого він стремить; а з тим Вам тепер ясно, чому я з нагрїтого місця, яке мав на залїзницї, вернув знов до своїх! Горбатого випростує тільки домовина. Отак і з мною: я не закинув ідеї нести освіту між кольонїєтїв, і хїба смерть мене зїбе з узлого напрямку. Тільки тепер я шукаю за спотобами поставити школу на тривкій основі. А така основа інтересована в школі є громада; а гроші для школи-громадської склеп.

Візьміть Ви такий рахунок. Вас довола Дорїзону є разом 20 вендарів. Для того, щоб Ви могли всі вижити, Ви мусите дерти і фест дерти. Таким чином Ви пожирате

Бо де-ж Ви бачили, щоб вендар працював так, що можна-б його працю назвати аж кровавою? Відколи свїт стоїть, то вендар так не працював. Не забувайте, що я також вендар і сиджу собі в холодку та гризу горіхи а працює хтось инчий.

Ага: socio comandativo пишеться в португальській мові так: socio commandativo. Або не пишть друже мій, по португальськи або не смїшть людей. Бо коли Ви з двох слів, що вихнули в допись, написали одно з помилкою, то що виходить з ваших листів?

Ну, та буде. Ви маєте час ждати поки чудом Божим заложиться громадський склеп, а я мушу відписувати на листи у цїй справі.

Бувайте здорові. Ваш земляк **В. Куц.**
 Бєразиньо 4/4 1920.

Наші церковні справи в Галичині.

Стоять цілком не свїтло. Вїйна, що розшалїла ся була над нашим краєм в 1914 році принесла нам була одно велике добро, а саме те, що отворила народови очи на грізне небезпеченство російської схизми. Та язва російского нїбито „православя“ втискала ся до наших сіл і міст ріжними хитрими обїцянками, словом і письмом і грошем і потягала до себе багато темного народу. Колиж нарід придивив ся підчас російської інвазії з близька тому православє, єго темним апостолам, єго бездушному нїби побоженству, а вкінци досвідчив на своїй

закричали на вас з'їдять, ми до сего часу можемо вже стати народом таким, що і вони нас не проковтнуть, як і під час своєї інвазії на Україні не дали ради а вдалились. Те, що вони війни не виграли, се спричинила задирка з Україною. Але дури-Світку не журись за наше германофільство, а радше стережи бразилійської Польщі від неї. От дивись — жондова часопись Польщі у Бразилії в „Газета Польська“. А хто її видає? Чи не видає Німець Оттон фон Кален? Бачиш: жонд копнув „Поляка“, копнув і Тебе дури-Світку а взяв Німця! Хтож проте германофіль?! Но сам розсуди!! В цілій Польщі бразилійській нема чоловіка, котрий би міг жондову часопись видавати аж мусить Німець!! Дивись, який германофільський Ваш жонд. Отже не закидай германофільства тим, що його не мають а допильнуй радше, щоб його не було у Твоєї хаті, коли уважаєш се за так великий злочин, який нам закидаєш. Ти повинен бути вдячний для Німців, колибись мав шляхотне серце. Вони Польщу Тобі збудували і відбили від Москаля. Щоби Ви мали навіть і в Куритибі, як би не сей Німець, якого Ви так дуже ненавидите, а який за Вас і від „Праці“ троха обірвав! Але що то Полякам говорити про вдячність... Ви і Україні завдячуєте не одно, а тепер так єї віддячується. Коби не Сагайдачний, щоб було з Вашою Польщею?! Віддай так булоб під Хотиним, як було з Жовківським під Цецорою. Годі, щоб Ви про се не знали. Хиба що Ваше знане історії України на тім обмежується що знаєте слово „Гайдамака“, яким іменуєте кожного, хочби і найспокійнішого, но свідомого Українця. Та досить буде. Не гонор нам з Вами дури-Світку, полеміку провадити, бо що Ви є, навіть у Вашій пресі всі знають...

Ми так при нагоді, дещо відповіли, щоб дизгонуру на Ваше писанечко мовчанем не зробити.

І дальше дури-Світку, не називайте нас Українців „побратимів“. Ми вішателів і гнобителів нашого народу, в нашій власній землі зовсім тим іменем не можемо назвати. Зіставте се тому народови, з яким хочете поневолити наш народ а не нам. Таж і Ви маєте таку пословицю, „як свят святем, нігди Поляк небил Русінові братем“. В те, що Ви самі не вірите, не вмавляйте в других і дуріть своїх а не Українців.

С. Матіському з особна.

Друже мій лисенький! Для того, щоб Ви порозуміли заміст моїх дописів і причини, яка мене потягає писати їх, треба щоб Ви учились, багато — багато ще вчились! Бо Ви порозуміли те, що намацали пальцями. Ви назвали мої дописи брутальними. Ось я Вам що скажу: Коли іде справа про добро загальне, про певучі справи патріотичного характеру, тут нема брутальности. Ви чули що про Шевченка? Ось його слова до «10-рогих» земляків, що служили московським панам та царям.

Ви серцем голі до гола,
Раби з кокардою на лобі,
Онуца, смітти з помела
Його велечества та й годі.

Так Шевченко звертався до генералів, до губернаторів, взагалі до людей, що стояли трохи вище ніж Ви, мій друже, і Вам подобі. Що-ж йому на те? А як раз те саме казали великі пани, що й маленький вендляр Матіський, казали, що Шевченко диво-

»язиком і пером а не ділом«, як то Ви тепер!)

Далі: Чому я не зробився й досі президентом Парани. а волочуся по наших бідних кольоніях та працюю за марний гріш. По Вашому так: має чоловік освіту, гони, де мягкий шпиг, та не мороч людям голову, дай нам спокійно та по патріотичному опікуватись меншим братом.

Воно трохи й правда. Але тут умішалась, бачте, одна річ, котрої Ви, вибачте знов не розумієте і котра вимагає ширшого пояснення! Ось послушайте.

Коло двох тисяч літ тому назад появилсь в жидівській землі чоловік, що був Сином Божим. Він виріксь всіх радостей життя і лише проповідував любов між людьми. Був він принадної вдачі, і запевне, коли-б був захотів, то досягнув би в панів високих посад. Але він волів приставати з бідаками, які за ним ходили гурмами. Панам то неподобалось. А ще більше не злюбили його це вендлярі-перекупки, що зі своїми товарами залізли аж у церкву! Нарешті їх захланність та ошущство так йому допекли, що він узяв добрий мотуз і вишмагав їх по плечах і перевертав ім столи з грішми. А, при тім назвав їх твердійше, ніж я! Візьміть евангеліє і почитайте: Ісус Христос сказав, що дім Отця мого є для молитви, а ви (вендлярі) зробили Його вертепом розбійників. Розуміється, що вони не забули того Ісусові, але не в тім річ. Говорім про ідеалізм.

Ісус Христос був, є й буде образцем ідеаліста. Не збирав скарбів на землі, не привязувався до них. Його скарб була його ідея; з нею він жив і за неї опинився на хресті.

По Нім пішли ідеалісти не сотками, а тисячами. Його наука пішла далеко-далеко і перекинула не тільки столи перекупкам, але і престоли царів. Це був ідеалізм релігійний.

Є між людьми різні ідеалісти, що вирікаються земних благ ради тієї чи іншої ідеї. Волочучись по російських тюрмах, я бачив і графів, і князів, і учених, і темних велика сила їх були мученики за ідею. Хто хотів вільної Росії, хто вільної України, хто толстовського царства хто бомбами хотів примусити світ, аби взявся до перебудови життя на кращих основах і т. д. і т. д.

Я належав до тих, що хотіли вільної України. Мій тато мав до 500 мортів поля, був багатим. Але я виріксь і спадщини і батька та пішов «працювати язиком», закликаючи темний люд до борби за рідний край. У школі і дома мене учили любити царів, але то було надармо: моя ідея була та, що нам треба волі, а не ярма. Таких було багато, як я, і ті, що лишлись на Україні, тепер боряться за її свободу. Сила вже їх полягло, тих самих, що сиділи зо мною в тюрмах...

Ото і є ідеалізм: не дивитись на те, чи ти будеш бідніший чи багатіший, а на печи твоя робота відповідає вимогам твоєї душі; чи в злиднях чи в розкошах ідеаліст дивиться за ідеєю, що йому світить, а не за тим, чи повна кишеня. Ясно?

Коли-б Вам зосібна, а вашим колегам взагалі, було це ясно, що ви-б порозуміли і причини, що заставляють мене писати такі неприємні для вас дописи. Особливо я ні де-кого не маю ненавидіти. Але з патріотичного боку я мав підставу, про котру Ви найдете в пачім місці.

Ідея бути чимсь позиточним для своїх чи тут чи за морем — та ідея примусила мене писувати майже шість літ на Дорізоні!

Думаю, що Вам тепер ясно, що таке ідеалізм і до чого він стремить; а з тим Вам тепер ясно, чому я з нагрітого місяця, яке мав на залізниці, вернув знов до своїх. Я вернувся знов і знов маю свою ідею! Горбатого випростує тільки домовина. Отак і зо мною: я не закинув ідеї нести освіту між кольоністів, і хиба смерть мене зібє з узятого напрямку. Тільки тепер я шукаю за способами поставити школу на тривкій основі. А така основа інтересована в школі є громада; а гроші для школи-громадський склеп.

Візьміть Ви такий рахунок. Вас довкола Дорізону є разом 20 вендлярів. Для того, щоб Ви могли всі жити, Ви мусите дерти і фест дерти. Таким чином Ви пожирате те, що йшлоб на освіту кольоніських дітей. Порахуйте Ви кілька-ж то тисяч заощадилося-б, коли-б на Дорізоні став один громадський склеп заміст цілої череди непотрібних бодет?! Та то ж подумати страшно!.. М. Булик казав, що М. Шафранський, його спільник, заробив чистих 8 тисяч за 20 місяців, т. є. припадало 400\$ на місяць чистого гроша на одну венду! А я знаю що в той сам час були на Дорізоні вендлярі, що жвавійше торгували, як Шафранський! Кілько-ж вони позаробляли?!

Без доказів, без зайвої балаканини, можемо сказати, що можна було-б за ті гроші, що вендлярі пожерли і пожирають, утримати добрий десяток у паранських гімназіях, а другий десяток молодців в університеті. І де то все?

Моя ідея завести школи при громадських склепах, а склепи при школах, та ідея здається, находити прихильників. Зараза такої ідеї перекинулася з Каразіння на 10 виспнал. Я дістав уже кілька запрошень заснувати на дальших кольоніях. Думаю, що і Дорізон не вкрий покрова від тієї зарази; колись воно і туди докотить ся. Я певен, що вже тепер кінти моретесівки розливаються в дорізонських вендах, щоб доказати шкідливість громадських склепів, як колінь доказувалось «шкідливість» Куца на Дорізоні.

Але що робити? Життя є борба. Лев бореться зубами, осел копитами, тхір смородом а вендлярі споюванням дурніших членів громадства. Всякий по своему!..

Решта Вашої дописи мало варта якоїсь уваги. То, що Ви ведете Ваш гандель без мові науки, то Вам за те честь і слава. Дам тільки Вам маленьку пораду: не підписуйте другий раз контракти з Гофманом, бо раз Вам простіться, а другий раз можете Ви і Ваші діти опинитись на вулиці. Бо я, як пройдились, переночую і під зеленим дубом, а Вам, що маєте склеп, дом, землі і т. д. — Вам то буде не до смаку!

І ще одна увага. Коли будете ще писати і Вам навенеться така гучна фраза: «маю праволожних дітей і годую їх кривавою працею» — то Ви потягніть себе троха за вухо, щоб таких страшних річей не писати.

Ага: socio comandativo пишеться в португальській мові так: socio commandativo. Або не пишть друже мій, по португальськи або не смішіть людей. Бо коли Ви з двох слів, що вихнули в допис, написали одно з помилкою, то що виходить з ваших листів?

Ну, та буде. Ви маєте час ждати поки чудом Божим заложиться громадський склеп, а я мушу відписувати на листи у цій справі.

Бувайте здорові.

Ваш земляк В. Куц.

Каразіньо 4/4 1920.

Наші церковні справи в Галичині.

Стоять цілком не світло. Війна, що розшалаїла ся була над нашим краєм в 1914 році принесла нам була одно велике добро, а саме те, що отворила народови очи на грізне небезпеченство російської схизми. Та язва російского нібито „православя“ втискала ся до наших сіл і міст ріжними хитрими обіцянками, словом і письмом і грошем і потягала до себе багато темного народу. Колиж нарід придивив ся під час російської інвазії з близька тому православю, его темним апостолам, его бездушному ніби набоженству, а вкінци досвідчив на своїй шкірі „православної віри“, то се вилічило его основно від дальшого звертання собі голови „православем“. Як-же до того прийшов ще цілковитий упадок Росії, а з упадком царської самовлади впала і в самій Росії, російська церква, то вже хиба не знайде ся у нас такий сліпий чоловік, що хотівби собі та своїм дітям „православя“.

Се було велике добро, яке нам війна принесла.

Усміхало ся нам ще і друге добро, Російська революція заповіла була всім народам Росії свободу віри. Се наповнило нас надією, що ми в коротці побачимо, як повалені царським правлінням давні катол. єпископства нашої Церкви, воскреснуть до нового життя на Поділю, на Волині, на Білій Русі, на Литві, а давні церкви і монастирі забрані російською схизмою залунають на ново католицким нашим набоженством.

Та поки що, сі наші святі надії лежать ще несповнені. Наша вітчизна лежить пригвалена, а з нею страдає і наша Церква. Побурені в часі світової війни церкви лежать ще невідбудовані, скрізь видимо брак священників, яких велике число в послідних часах вимерло, замовкла через те проповідь слова божого в численних громадах, замовкла наука релігії в численних школах, духовні наші семинарії у Львові, Перемишлі, Станіславові стоять пустою, вигинула молодіж, з якої велике число булоб певно вступило в духовний стан, все те, з іншими нашими бідами наповняє наші серця немалою журбою.

Чи посеред тих страшних досвідчень можемо ми ще сподівати ся щасливішої будучности для нашої Церкви і вітчизни?! Скажемо, так, як ми вже читали о німецьких католиках: „Ми не тільки можемо, але мусимо сего сподівати ся“ — Тяжкі наші терпіння не є цілком ознакою, що Бог перестав нас любити, та що нам остає сама розпука. Терпіння очищує поодинокого чоловіка і цілих народів. Нам того гіркого очищення треба було і еще треба нині. За терпіннями і смертю іде воскресеня. Але до того воскресеня треба перейти з душею, зверненою до Бога,

і з християнською витревалістю в праці. Тільки такий народ пропадає, який сам собі гроб копає рязукою і бездільністю. Проте до праці спільної і витревало, так за Церкву як і за вітчизну.

(Жовківський „Місіонар“.)

АФОРИЗМИ.

Намірене є нераз тяжше, як діло.

Всі здорові люди люблять жите.

Жий, як можеш, а не як хочеш.

Нещасні години забувай, але що они тебе научили не забувай ніколи.

Передп'ячуйте „УКРАЇНСЬКИЙ ПРАПОР“!

„УКРАЇНСЬКИЙ ПРАПОР“ виходить два рази тижнево з багатим фейлетоном про по-

дії на Україні, та подає найновіші точні вісті про Велику Україну, Галичину, Закарпаття, Буковину.

„УКРАЇНСЬКИЙ ПРАПОР“ доходить до всіх закутин України і заступає народну думку єдиної, самостійної України.

Адреса:

„Ukrainskyj Prapor“

Mariahilferstrasse №. 88a, Zita-Hof
Wien VI.

Шакер на продаж.

На Бара Гранді є шакер ч. 47, маючий 12 алькерів землі з всіма господарськими будинками, обгородженої 2 і пів алькерів портери, на продаж. Ктоби хотів купити нехай зголосить ся до Василя Януша властителя того шакру.

Лікар і оператор

Др. МИРОСЛАВ ШЕЛІГОВСЬКИЙ

Бувший асистент клінік європейських.

CURITYBA, Rua S. Francisco 25.

Лічить після найновішої системи. — Виконує всякі операції хірургічні.

Посторонних слабих приймає на лічене і побут у своїй клініці. Лічить лучами „Roentgena“. Посідає власну лабораторію до бадань хемічних і мікроскопових, та всяких інших бадань крові в слабостях внутренних.

Порада листовно і устно. — Мож розмовитись по українськи.

CURITYBA — Rua S. Francisco № 25. — Paraná — Brazil.

**Чи Ви вже були коли у склепі
НИКИТИ ДОНЯКА у місті Іраті?**

Він є знаний всім зі свого склепу, що его отворив еще в р. 1908 — в новім перворяднім мурованім домі, в місті Іраті, недалеко стації залізничної.

В його склепі знайде кожний Українець найлучший і найдешевший то вар. О сім переконаєсь кожний, хто вступить в хату Никити Доняка.

Простора саяя повна Secess e Molhados, зелізя, ріжнородна фазенда, товари споживчі і т. и. — а все по ціні найприступнійшій. Переїзджаючі можуть переносувати, або в бараку, або в саяях на горі помешканя. Ті, що мали до діла зі склепом Н. Доняка, є вдоволені з его товару.

Купую герву-матте і иньші продукта кольоніяльні.

До кожного потягу висилаєсь власний віз, а в разі потреби винаймаєсь фіра до Прудентополя і кольонії Іраті.

СВІЙ ДО СВОГО — УКРАЇНЕЦЬ ДО УКРАЇНЦЯ

Niketa Doniak — Iraty — Paraná.

ДО ХОРИХ ЛЮДИЙ ПО ВСІХ ЗАКУТИНАХ ШИРОКОЇ БРАЗИЛІЇ.

Др. Александер Нікольський.

Славний спеціаліст з Європи, теперішній лікар при українськїм шпитали в Прудентополи, поручає всім терплячим Українцям та мущинам, як і жєнщинам свої успішні лікарські услуги.

Лічить з найліпшим і найпевнішим успіхом, ревматизм, всякі недуги жолудковї недуги утроби, нирок, гемороїди, недуги шкіри, ріжні затроєня, недугу падачки і т. д.

Коли би хтось не міг прийти особисто, нехай опише листовно з повним довірем, а дістане порадy.

На відповідь залучіть поштову марку.

Dr. ALEXANDRE NIKOLSKYI.

Prudentopolis

Paraná.

Години урядові від 9 рано до 9 вечер; від 3 до 5 години пополудни в українськїм шпитали. (Безплатно для бідних).

**Кравчарня „УКРАЇНА“
Василя Магеровського**

Виготовляє всякі убраня від найдорозших до найдешевших: плащі, намітки, маринарки, сподні — взагалі все, що входить в обєм кравецтва.

Всякі роботи виконує скоро, совісно — після міри, крою і моди.

Ціни найприступнійші.

Українці! Попирайте завсїгди лиш своїх!

ALFAIATARIA „UCRAINA“

de

Basilio Magerovskyi

Papandua Sta. Catharina

**Оселя Гважувіра — Парана
Бразилія.**

**Найбільший склеп українськїй.
ІВАНА ШЕРЕМЕТИ.**

Поручаєсь всім Українцям склеп сьвідомого Українця, в котрїм найдуть ся товари споживчі, знаряди до домашнього вжитку. Хто що потрібне а певно що не пожадуєте, коли сповнить обовязок народний:

СВІЙ ДО СВОГО.

Купуєсь збіже і всякі продукта кольоніяльні.

ANTONIO REBOUÇAS PARANÁ
Riosinho

CASA DO POVO

**УКРАЇНСЬКІЙ СКЛЕП
КОСТЯ ОДРЕЦЬКОГО**

В АНТОНІЙО РЕБОУСАС — ПАРАНА

Один з найбільших і найстарших склепів у цілім муніципїю Іраті

Продаю товари ріжнородні — якні справді хто забажає — ФАЗЕНДА — ЗЕЛІЗО — ЗНАРЯДИ домашні, кухонні і усе, що потрібне до ужитку домашнього і рільничого.

Напитки ріжнородні. Скуповую герву На складі КАВА — ЦУКОР — усе споживчі товари. Капелюхи — стрільні артикули — окраси зі золота як брошки перстені, ланцущки до годинників і т. Чого Вам треба — купите і будете вдоволені.

Constantino Odreckyi

Antonio Reboucas Paraná

**Українськїй склеп
ХРУНІА І БРАТА.
в кольонії Вєра Гварані.**

Продаємо ріжнородні продукта по найтєаньшій ціні.

Купуємо усякі продукта кольоніяльні, як герву-матте, обрүчі з тїмбо, кору з брамомуні, віск, масло кури, і т. д.

На складі єсть кава, цукор білий і жовтий, сіль мїлка і груба, риж, капелюхи сукнянні і солом'янні, і т. д.

Chrun & Irmão

Vera Guarany — Paulo Frontim, Paraná.

УКРАЇНСЬКІЙ СКЛЕП

Івана Мойси

В Марешаль Маллет

ріг ул. Тараса Шевченка і Др. Франка.

Спродает ріжнородні продукта по найтєаньшій ціні. Купує усякі продукта кольоніяльні, а найцікавше, що платити до-

В. КУН І СИН

ІПІРАНІА ГВАЖУВІРА ПАРАНА

Чи Ви вже були коли у склепі НИКИТИ ДОНЯКА у місті Іраті?

Він є знаний всім зі свого skleпу, що его отворив еще в р. 1908 — в новім перворяднім мурованім домі, в місті Іраті, недалеко стациї залізничої.

В його skleпі знайде кождий Українець найлучший і найдешевший то вар. О сім переконаєсь кождий, хто вступить в хату Никиги Доняка. Простора сая повна Seccos e Molhados, зелізя, ріжнородна фазенда, товари споживчі і т. и. — а все по ціні найприступнійшій. Переїзджаючі можуть переносувати, або в бараку, або в саях на горі помешканя. Ті, що мали до діла зі skleпом Н. Доняка, є вдоволені з его товару.

Купую герву-матте і инші продукта кольоніяльні.

До кождого потягу висилась власний віз, а в разі потреби винаймаєсь фіра до Прудентополя і кольонії Іраті.

СВІЙ ДО СВОГО — УКРАЇНЕЦЬ ДО УКРАЇНЦЯ

Niketa Doniak — Iraty — Paraná.

CAIXA
POSTAL
246.

BEBAM AS CERVEJAS
DA
ATLANTICA

Atlantica
Luzitana
Curitibana
Porter

TELEPHONE 454.

ВЖЕ ПРОБУВАЛИСЬТЕ — ПРОДУКТА ПИВОВАРНІ АТЛАНТИКИ Т. А.
(ул. Ігвассу — Куритиба) ???

ПИВА:

ясні:

Атлянтика
Люзитана
Гамбург
Куритибана
Паранаенсе

темні:

Мюнхен
Кульмбах
Демократа
Портер

НАПИТКИ:

Атлянта

Більца

Вода Столова
Женжібре

ГАЗОЗИ з:

Цитрини
Абакаші
Черешень
Малин
Помараньч
Содова вода.

Панове Хлібороби! Купуємо кожду скількість ячменю і платимо найлучші ціни!
Роздаємо насіне ячменю за контрактом або продаємо вибране насіне ячменю!

Сухі дріжджки Атлянтики є найлучші і економічні.

Екстракт з соподу, се найлучше лікарство проти кашлю і відновляющий сили.

в кольонії Вера Гварані.

Продаємо ріжнородні продукта по найтанийшій ціні.

Купуємо усякі продукта кольоніяльні, як герву-матте, обручі в тімбо, кору з брамомуні, віск, масло кури, і т. д.

На складі єсть кава, цукор білий і жовтий, сіль мілка і груба, риж, капелюхи сукнянні і солом'янні, і т. д.

Chrun & Irmão

Vera Guarany — Paulo Frontim, Paraná.

УКРАЇНСЬКИЙ СКЛЕП

Івана Мойси

В Марешаль Маллет

ріг ул. Тараса Шевченка і Др. Франка.

Спродает ріжнородні продукта по найтанийшій ціні. Купує усякі продукта кольоніяльні, а найцікавше, що платить доросше як другі skleпарі.
ПП. З КОЛЬОНІЙ

прошу прийти у мій skleп і спробувати, чи те, що кажу, правду кажу? Я сьвідомий, що переконаєтесь, що кажу правду!

João Moisa

Marechal Mallet

Paraná

В АНТОНІЙ РЕБОУСАС — ПАРАНА

Один з найбільших і найстаріших skleпів у цілім муніципалію Іраті

Продаю товари ріжнородні — як справді хто забажає — ФАЗЕНДА — ВЕЛІЗО — ЗНАРЯДИ домашні, кухонні і усе, що потрібне до ужиткоу домашнього і рільничого.

Напитки ріжнородні. Скуповую герву. На складі КАВА — ЦУКОР — усе споживчі товари. Капелюхи — стрільні артикули — окраси зі золота як брошки, перстені, ланпушки до годинників і т. Чого Вам треба — купите і будете вдоволені.

Constantino Odreckyi

Antonio Rebouças

Paraná

В. КУН І СИН

ІПІРАНГА ГВАЖУВІРА ПАРАНА

Поручаю мій skleп при фабриці КАП ФЛЯШКОВИХ, купую всякі продукта краєві, продаж гуртовна і деталічна

W. KUN & FILHO

Guajuvira

Paraná

УКРАЇНСЬКА ТОРГОВЕЛЬНА СПІЛКА

Одрецький — Козакевич

В

ІРАТІ

ПАРАНА

ПОРУЧАЄМО усім Українцям з Іраті, як і з подальших околиць, наш skleп, який є завжди заосмотрений у найріжноріжнійші товари так краєві, як і заграничні, найлучшої якості. Великий вибір ріжнородних матерій, коців, капелюхів, вовняних пал, хусток, білого полотна, черевиків з фабрики Фаворита, осотові вовнянні убраня і многі инші товари галентарійні.

НАЧИНЕ КУХОНЕ — ЗЕЛІЗО.

Має завжди на складі велику скількість: МУКИ пшеничної житної і кукурудзяної, ЦУКОР жовтий і білий. Каву в зернятах і мелена, СІЛЬ НАФТА, ОЛІЙ, ріжнородні ФАРБИ, КОНСЕРВИ, ГОРІВКА з Моретес, напитки краєві і заграничні.

Скуповуємо герву — віск і мід для ПП. Каросників є портера, січки і кукурудзи не брак.

Продаж деталічна і гуртовна
Для прибувших залізницею шікліг.

УКРАЇНСЬКА ТОРГОВЕЛЬНА СПІЛКА.

ОДРЕЦЬКИЙ — КОЗАКЕВИЧ

На услуги Шановної Публики. Телеграфічна адреса: „Kozak“ Iraty.